ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.5.2024 г.
COM(2024) 203 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно упражняването на правомощията, делегирани на Комисията съгласно Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешното корабоплаване и за отмяна на директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО на Съвета

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно упражняването на правомощията, делегирани на Комисията съгласно Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешното корабоплаване и за отмяна на директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО на Съвета

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Директива (ЕС) 2017/2397 за първи път се въвежда хармонизирана система за сертифициране и признаване на професионалните квалификации на лицата, експлоатиращи плавателни средства по вътрешните водни пътища, като се дава възможност на притежателите на свидетелства да извършват дейност по водните пътища на ЕС. Директивата има за цел да премахне пречките пред трудовата мобилност, да подобри безопасността, да развие уменията и пригодността за заетост на младите хора, да предложи по-добри перспективи за професионално развитие на всички членове на екипажа и да улесни прехода на опитни работници от други сектори.

Системата се прилага за всички членове на палубната команда, експертите в областта на втечнения природен газ и експертите в областта на пътническото корабоплаване, работещи на пътнически плавателни съдове и други плавателни средства с дължина над 20 метра (както и някои други специфични видове плавателни съдове), освен когато корабоплаването е за спортни или развлекателни цели, или се извършва от въоръжените сили или службите за спешно реагиране.

В директивата са предвидени следните разпоредби, свързани с конкретните членове на екипажа:

- Членовете на палубната команда, лицата, квалифицирани да предприемат мерки при извънредни ситуации на борда на пътническите плавателни съдове, и лицата, участващи в зареждането с гориво на плавателни съдове, работещи с втечнен природен газ, трябва да притежават свидетелство на ЕС за квалификация.
- Капитаните на плавателни средства трябва да имат специални разрешения, когато:
    - плават по участъци от вътрешните водни пътища със специфични рискове;
    - плават по вътрешни водни пътища от морски тип;
    - плават с радар;
    - експлоатират плавателни съдове, задвижвани с втечнен природен газ;
    - плават с големи конвои.

В директивата се определят минимални изисквания за възраст, административно съответствие, компетентност и плавателен стаж за различните квалификации. Тя

изисква също така всички членове на палубната команда да отговарят на определени стандарти за здравословна годност.

Директивата отчита различните характеристики на държавите — членки на ЕС, като предоставя освобождаване от някои мерки. Такъв е по-специално случаят с държавите членки, чиито водни пътища не са свързани с тези на други държави членки и където вътрешното корабоплаване е само сезонно или много ограничено. Всички останали държави членки с плавателни вътрешни водни пътища трябва да предприемат необходимите мерки за прилагане на системата за признаване на свидетелства, установена с директивата за тези водни пътища.

Свидетелствата на ЕС за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници, издадени от компетентните органи, са валидни за всички вътрешни водни пътища в ЕС. Свидетелствата, издадени в съответствие с разпоредбите относно навигационния персонал по река Рейн, с които се определят изисквания, идентични с тези на директивата, също са валидни за всички водни пътища на ЕС. Всяка държава извън ЕС може да подаде заявление до Европейската комисия за признаване на свидетелствата, моряшките служебни книжки или корабните дневници, издадени от нейните органи.

Всяка държава членка следва да гарантира чрез извършване на оценка, че лицата, които получават свидетелства за квалификация, притежават съответните минимални равнища на компетентност. Това може да се осъществи чрез административен изпит или част от одобрена програма за обучение. Възможността за провеждане на изпит на тренажор също е включена в директивата.

В директивата са определени обективни и прозрачни критерии за държавите членки за определяне на вътрешните водни пътища със специфични рискове и за класификация на вътрешните водни пътища с морски характер.

Директивата предвижда създаването на информационна система за улесняване на обмена на данни относно свидетелствата за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници между органите, отговарящи за прилагането и изпълнението на директивата (т.нар. европейска база данни за екипажите (ECDB).

Директивата беше приета на 12 декември 2017 г. и влезе в сила на 16 януари 2018 г., като датата за транспониране и прилагане е 17 януари 2022 г.

Член 17, параграф 1 от директивата предвижда Комисията да приема делегирани актове в съответствие с член 31, за допълване на директивата чрез определяне на стандартите за компетентностите и съответните знания и умения в съответствие със съществените изисквания, определени в приложение II към директивата.

Член 21, параграф 2 предвижда Комисията да бъде оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 31 за допълване на директивата чрез определяне на стандартите за одобрение на тренажори, в които се посочват минималните функционални и технически изисквания и административните процедури в тази връзка, с цел да се гарантира, че тренажорите, използвани за дадена оценка на компетентности, са проектирани по начин, който позволява проверка на компетентностите, както е предписано съгласно стандартите за практически изпити, посочени в член 17, параграф 3.

Член 23, параграф 6 предвижда Комисията да бъде оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 31, въз основа на съществените изисквания за здравословна годност, посочени в приложение III, за допълване на директивата чрез определяне на стандартите за здравословна годност, които уточняват изискванията по отношение на здравословната годност, по-специално по отношение на прегледите, които трябва да бъдат извършвани от лекарите, критериите, които трябва да се прилагат, за да се определи годността за работа, както и списъка на ограниченията и смекчаващите мерки.

Член 25, параграф 1 предвижда Комисията да бъде оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 31 за допълване на информацията в регистрите за моряшките служебни книжки и корабните дневници с друга информация, която се изисква в образците на моряшките служебни книжки и корабните дневници, приети съгласно член 22, параграф 4, с цел допълнително улесняване на обмена на информация между държавите членки.

С член 31 на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове, посочени в гореспоменатите членове от директивата. Във втория параграф на този член е предвидено следното:

> *Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 17, параграфи 1 и 4, член 21, параграф 2, член 23, параграф 6 и член 25, параграфи 1 и 2, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 16 януари 2018 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.*

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Настоящият доклад се изисква съгласно член 31, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/2397. Съгласно тази разпоредба делегирането се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 16 януари 2018 г., като от Комисията се изисква да изготви доклад относно делегираните правомощия. В същия член се посочва, че делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване.

3. УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЕЛЕГИРАНЕТО

От влизането в сила на Директива (ЕС) 2017/2397 до датата на приемане на настоящия доклад Комисията е приела следните делегирани актове:

1. **Делегиран регламент (ЕС) 2020/473 на Комисията** от 20 януари 2020 г. за допълване на Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за базите данни за свидетелствата за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници в Съюза.

С този делегиран регламент се въвеждат стандартите, с които се определят характеристиките и условията за използване на базите данни за свидетелствата за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници в Съюза, издадени в съответствие с Директива (ЕС) 2017/2397, и за документите, признати съгласно член 10, параграфи 2 и 3 от нея. В него също така се определят правата на достъп, функционалните възможности и комуникацията между базата данни на Съюза и националните регистри. Базата данни на Съюза за документите, свързани с екипажите, ще предоставя консолидиран преглед на данните от свидетелствата за квалификация и моряшките служебни книжки на членовете на екипажите, които се съхраняват в националните регистри.

2. **Делегирана директива (ЕС) 2020/12 на Комисията** от 2 август 2019 г. за допълване на Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за компетентности и съответни знания и умения, за практическите изпити, за одобряването на тренажори и за здравословна годност.

Тази делегирана директива допълва Директива (ЕС) 2017/2397 относно някои стандарти, свързани с професионалните квалификации за вътрешно корабоплаване. Стандартите са изготвени от Европейския комитет за изготвяне на стандарти за корабоплаване по вътрешните водни пътища (CESNI).

Стандартите за компетентности включват изискваните специфични компетентности и съответните знания и умения, които са в съответствие със съществените изисквания за компетентност, определени в директивата.

Делегираната директива предвижда стандарти за:

- Знания и умения
- Практически изпити
- Одобряване на тренажори
- Здравословна годност

Стандартите са приети за:

- оперативното равнище (определяне на ключовата компетентност на моряците и всяка друга квалификация на оперативно ниво);
- управленското равнище (капитани на плавателни средства);
- специалното разрешение за капитан на плавателно средство, плаващо по вътрешни водни пътища от морски тип;
- специалното разрешение за капитан на плавателно средство, което плава с помощта на радар;
- експертите в областта на пътническото корабоплаване;
- експертите по втечнен природен газ.

За оперативното и управленското равнище стандартите за компетентност обхващат следните глави:

- навигация;

- експлоатация на плавателни средства;
- обработка и складиране на товари и превоз на пътници;
- дейности по корабна механика, електротехника, електронна техника и системи за контрол и управление;
- техническо поддържане и ремонт;
- комуникация;
- здраве и безопасност и защита на околната среда.

Всички приети делегирани актове бяха предадени на Европейския парламент и на Съвета. Сроковете за представяне на възражения не бяха удължавани и по време на тези срокове не бяха представени възражения.

3. **Делегиран регламент (ЕС) 2022/184 на Комисията** от 22 ноември 2021 г. за изменение на приложение IV към Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета.

   Този законодателен акт заменя приложение IV към Директива (ЕС) 2017/2397 и установява приложимите изисквания по отношение на практическите изпити и одобряването на тренажори. С него също така се установяват съществените изисквания за компетентност и съществените изисквания по отношение на здравословната годност, като се прави позоваване на европейските стандарти за квалификация за корабоплаване по вътрешните водни пътища (ES-QIN).

4. УДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА НА ДЕЛЕГИРАНЕ НА ПРАВОМОЩИЯ

През последните 4 години Комисията упражни делегираните правомощия, предоставени ѝ по силата на Директива (ЕС) 2017/2397.

Упражняването на делегираните правомощия даде възможност на Комисията да адаптира съответните разпоредби на Директива (ЕС) 2017/2397 относно стандартите за базите данни за свидетелствата на ЕС за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници, както и стандартите за компетентностите и съответните знания и умения, за практическите изпити, за одобряването на тренажори и за здравословната годност.

Комисията счита, че делегирането на правомощия се е оказало необходимо и ще остане такова. Поради тази причина удължаването му изглежда целесъобразно.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С настоящия доклад Комисията изпълнява задължението си за докладване съгласно член 31, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/2397 и приканва Европейския парламент и Съвета да вземат под внимание този доклад.